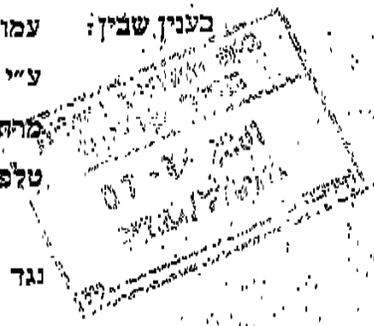

456/01 א"ע

בית המשפט העליון

בענין שבין:
 עמותת אלכסנדרוני ואח'
 ע"י ב"כ עו"ד ארדינסט, בן נתן ושות'
 מרחוב נחמני 25 תל-אביב 65794
 טלפון 03-5251026 פקס 03-5250896
 (המבקשים)

נגד

1. תאודור כץ
 ע"י ב"כ עו"ד אביגדור פלדמן ו/או
 אביס ידיב ו/או אחינועם מרגלית
 מסמטת בית השואבה 6 תל-אביב
 טלפון 03-5608833 פקס 03-5607176
 (המשיב)

המשיבים:

2. אוניברסיטת חיפה
 ע"י ב"כ עו"ד מ. פרימן ו/או א. פרימן
 מדרך הים 11 חיפה 34631
 טלפון 04-8386649 פקס 04-8385014
 (משיבה פורמלית)

תגובת המשיב לבקשה לסילוק הערעור על הסף

בהתאם להחלטת כבוד בית המשפט מיום 18/2/01 ניתנת בזאת תגובת המשיב.

1. ראשית יטען המשיב כי הבקשה כוללת חלקים רבים שענינם טענות המבקשים ביחס
 לפרשה כולה ולערעור גופו. סילוק הערעור על הסף אינו מסגרת דינונית נאותה לדיון בערעור
 גופו, אשר לגביו ניתן צו נפרד לסיכומים בכתב ואף נקבע מועד לדיון בע"פ. פיצול הדיון בין

טענות שהן לכאורה טענות סף ובין דיון בערעור גופו נראה בכבוד הראוי מיותר ומסרב
ומוצע כבר עתה כי מיכלול טענות המבקשת יידונו במסגרת הערעור גופו.

ההתייחסות לטענותיו של המשיב ביחס לפופיות פסק הדין (חלק 5 לבקשה)

2. כפי שמסודרט בערעור בהרחבה אחר מטיעוני המשיב הם כי במהלך הדיון שהתקיים בפני
כב' הש' פלפל דובר במצב בו פסק הדין טרם שומע ובית המשפט טרם קם מבסאו. בחלק זה
של הבקשה משיבים למעשה המבקשים לערעור ומבקשים לסלקו על הסף מהנימוקים
המועלים על ידם. כפי שנאמר לעיל אין כל פרוצדורה מוכרת לדון בשלב זה בטענות הערעור
גופו ובית המשפט מתבקש לדחות את הבקשה מנימוק זה.

הטענה בדבר העדר עילה

3. ספק אם עניין זה ראוי שידון במסגרת בקשה לכאורה לסילוק על הסף, ולא במסגרת הערעור
גופו, אך למען הזכירות הנה התייחסות המשיב: בעל דין יכול להשיג על פסק דין שניתן
בהסכמה בשתי דרכים והן ערעור ותביעה לביטול פסק הדין וזאת בהתאם לעילת ההשגה.
אם טוען בעל דין כנגד פגם בחליף השיפוט תרופתו היא ערעור. "במקרים כאלה בא בעל
הדין בטרוניה עם השופט, והפגם עולה מתיק בית המשפט עצמו; לכן יש בידי ערכאת
הערעור להעמיד את הרברים על תיקנם" (י' זוסמן סדרי הדין האזרחי עמ' 787 וראה באופן
כללי את עמודים 786-789). לבית משפט נתון שיקול דעת אם לאשר הסכם פשרה אם לאו.
המשיב העלה טענות שונות בערעור ביחס לכך שבית המשפט אישר את הסכם הפשרה ולא
התיר למשיב לחזור בו מהסכם הפשרה. מדובר בהשגה כנגד שיקול הדעת שהפעיל בית
המשפט בעת שאישר את פסק הדין ובעת שלא התיר למשיב לחזור בו מהסכם הפשרה. ענין
זה הוא לב ליבו של הערעור והדיון בו ראוי שיערך במסגרת זו כפי שנאמר לעיל. בית
המשפט מתבקש אם כן לדחות את הבקשה גם על חלקה זה.

4. יוער בשלב זה כי הערעור מופנה באופן מפורש כנגד הליך אישור הסכם הפשרה על ידי בית
המשפט ולא כפי שנטען בבקשה כי מדובר ב"אמירה רפה".

האם מדובר בפסק דין או בהחלטה אחרת

5. ראשית יאמר כי טענה זו מתייחסת לאותו חלק של הערעור המתייחס לטענה שהיה על בית
המשפט להחיר למשיב לחזור בו מהסכם הפשרה.

6. עמדת המערער היא כי גם החלטה זו הינה באופן ברור חלק מפסק הדין וזאת בהתאם לשכל הישר ולכל מבחן שנקבע בדין.

7. כל טענותיו של המשיב בפני בית משפט קמא וכעת בערעור מתייחסות לשלב של טרום פסק דין. כך לגבי הטענה כי בית המשפט צריך היה להימנע מאישור הסכם הפשרה לאור המצב העובדתי שנוצר, הטענה כי פסק הדין טרם שומע, הטענה כי בית המשפט טרם קם מכסאו וכן לגבי הטענה כי בית המשפט צריך היה להתיר למשיב לחזור בו מהסכם הפשרה. באם יתקבלו טענותיו של המשיב, המשמעות היא כי בעת שנתן בית המשפט את החלטתו שלא להתיר למשיב לחזור בו מהסכם הפשרה כודאי שלא היה עדין פסק דין שסיים את הענין שבין הצדדים וכודאי שלא מדובר בהחלטה אחרת שניתנה אחרי שניחן פסק דין.

8. המבחן העיקרי בסוגיה האם בפנינו החלטה המחייבת רשות ערעור או פסק דין המזכה את המשיג על פסק הדין בערעור בזכות, הוא השאלה האם מדובר בהחלטה המסיימת את הדין בתיק אם לאו. במקרה שלפנינו מדובר בפסק דין שניתן בהסכמה וזהו מהותו. ברור שכל עוד עומד צד בפני בית המשפט וטוען כי הוא מבקש לחזור מההסכם כטרם יאושר על ידי בית המשפט, הרי שהענין בין הצדדים טרם הסתיים. החלטה שקבעה כי מדובר במצב בו אין להתיר למשיב לחזור מההסכם היא החלטה שהביאה לסיום הענין שבין הצדדים.

9. טענת המבקשים היא כי מדובר בהחלטה שניתנה לאחר פסק הדין. אלא שאמירה זו היא בלב ליבה של המחלוקת בין הצדדים, שלדעת המשיב טרם הבשיל פסק הדין למעשה שיפוטי גמור. אך גם על פי תפישת המבקשים אין בעובדה שמדובר בהחלטה שלאחר פסק דין כדי להייב התוצאה כי מדובר בהחלטה ולא בפסק דין.

10. ההלכה היא: "העובדה שכבר יצא פסק דין אחר הפוסק בתובענה אינה מחייבת את המסקנה שהחלטה הבאה אחריו לא תהא פסק דין, שכן יש ושני פסקי דין ניתנים באותו משפט, אפילו בין אותם בעלי דין. מבחינה עקרונית אין, איפה, כל מניעה לראות גם החלטה זו כפסק דין ולאפשר לבעל דין לערער עליה מבלי שיובקש רשות לכך" (י' זוסמן סדרי הדין האזרחי בעמ' 766 וכן ראה את בש"א 7697/95 אסמכתא 4 לבקשה בעמ' 82).

ואשר לשאלה מה טיבו של המעשה השיפוטי שנעשה לאחר פסק הדין:

"סיווג החלטה לאחר מתן פסק-דין, כפסק-דין או כהחלטה אחרת, תלוי בשאלה אם נושא ההחלטה הוא טפל לנושא המחלוקת גופה, אף אם כשלעצמו חשוב ונכבד הוא, אם לאו. אם הוא טפל- ההחלטה היא בגדר החלטה אחרת" נא' גורן סדר הדין האזרחי עמ' 485 והפסיקה המאוזכרת שם (שהיא בש"א 7697/95 אסמכתא 4 לבקשה): ראה גם את י' זוסמן סדרי הדין האזרחי בעמ' 767; וכן את ע"א 8148/98 אסמכתא 3 לבקשה). במקרה שלפנינו מהות פסק הדין היא מתן תוקף להסכמה שבין הצדדים. ברור אם כן כי בקשתו של מי מהצדדים לחזור בו מההסכם בודאי שאיננה נלווית לפסק הדין העיקרי באשר מהותו של פסק הדין היא ההסכמה ובודאי שלא ניתן לומר כי במקרה כזה נשללת זכות ערעור ונותנת האפשרות לבקש רשות ערעור בלבד.

11. ואכן הדוגמאות המובאות בספרו של המלומד זוסמן להחלטות דיוניות נלוות שניתנות אחרי מתן פסק דין ואשר מהוות "החלטה אחרת" הן שונות במהותן לגמרי מהמקרה שלפנינו. מדובר בהחלטות הקשורות לביצוע פסק הדין, החלטות בדבר הארכת מועד וכיוצא ב:

12. יוער כי בית משפט קמא קבע (בהתייחס לבקשתו של המשיב לחזור בו מהסכם הפשרה) כי הוא "דוחה את הבקשה של הנתבע לחזור בו מהסכם הפשרה". גם מלשון ההחלטה עולה כי היא מחייחסת במפורש למצב בו העניין בין הצדדים טרם הסתיים ולא למצב בו ניתן פסק דין שאז מדובר היה בבקשה לביטול פסק דין. ואכן כאשר ביקש המשיב מבית משפט קמא להתיר לו לחזור בו מהסכם הפשרה לא מדובר היה בבקשה לביטול פסק דין (שאו היה על המשיב להגיש תביעה נפרדת מכוח עילה חוזית הקשורה לפגם בשיקול הדעת שבחתימה על הסכם הפשרה) אלא בבקשה להתיר למשיב לחזור בו מהסכם הפשרה שהיא יכולה בודאי לידון רק בשלב של טרום פסק דין. בסוף החלטתו שהביאה אכן לסיום הדיון בתיק ציין בית המשפט באופן מפורש כי "הדין בחובענה הסתיים".

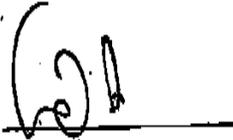
13. יוער כי בית משפט קמא עצמו מצא כי קיימת למשיב זכות ערעור במקרה דנן כאשר ציין זאת בהחלטתו לעכב את ביצוע פסק הדין כדי למצות "זכות ערעור" (ההחלטה מצורפת לבקשה לסילוק הערעור על הסף).

14. זומבקשים מביאים בבקשה פסיקה המתייחסת להחלטות בבקשות לביטול פסק דין. אין הגדרון רומה לראיה. במקרה של בקשה לביטול פסק דין (כמו לדוגמא במצב של מחיקה במעמד צד אחר) אין מחלוקת על כך שניתן פסק דין והדיון התחדש לאחריו בבקשה חדשה. במקרה שלפנינו לב המחלוקת היא האם ניתן פסק דין אם לאו.

15. המשיב איננו מוצא לנכון להעמיס על בית המשפט ולהשיב במסגרת הגובה זו על השענות הרבות שהועלו פעם נוספת במסגרת הבקשה הנדונה בחלקה המתייחס למסכת העובדות.

16. לחילופין אין ספק כי פסק הדין נשוא הערעור כולל בחובו ללא ספק חלקים שהם פסק דין וחלקים אחרים שאמנם בדוחק רב ולגירסת המבקשים לראות בהם החלטה אחרת. לב ליבה של המחלוקת בין הצדדים הוא בשתי שאלות עיקריות האם נשלם המעשה השיפוטי והאם בנוסבות העובדתיות שתוארו בבית המשפט קמא ועליהן אף העיד המשיב, יש מקום לחתיר לו לחזור בו מן ההסכמה ממנה נגזר פסק הדין. ההכרעה בשתי שאלות אלה היא בדאי פסק דין המזכה את המשיג בערעור בזכות.

17. על כן מתבקש בית המשפט לדחות הבקשה לסילוק על הסף ולקבוע כי מן הראוי שכל השאלות שמעלים המבקשים יהיו נידונות במסגרת הדיון בערעור גופו. בקשה זו הייתה מיותר ומבכירה וצן הראוי שחיתה ילווה בצו להוצאות.

אביגדור פלדמן, עו"ד
ב"כ המשיב

TSD010